

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **V. C. N.**, zast. JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, P. O. Box 78, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 4. 2014, čj. CPR-2887-3/ČJ-2014-930310-V238, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2014, čj. 4 A 19/2014-47,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2014, čj. 4 A 19/2014-47, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Policie České republiky, krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (správní orgán I. stupně) ze dne 23. 1. 2014, čj. KRPA-21429-103/ČJ-2011-000022, bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 ve spojení s § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, uloženo správní vyhoštění a stanovena doba jednoho roku, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Správní orgán I. stupně dále

podle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovil počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, a to od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Zároveň podle § 118 odst. 3 téhož zákona stanovil dobu k vycestování z území České republiky, a to do dvaceti dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Konečně konstatoval, že podle § 120a zákona o pobytu cizinců se na žalobce nevztahují důvody znemožňující vycestování dle § 179 téhož zákona. Žalobce se odvolal. Rozhodnutím označeným v záhlaví žalovaná jeho odvolání zamítla.

[2] Žalobce pak proti rozhodnutí žalované podal správní žalobu. Městský soud v Praze žalobu rozsudkem ze dne 27. 6. 2014 zamítl. Nepřisvědčil námitce, že se žalovaná dostatečně nezabývala přiměřeností dopadů svého rozhodnutí. Městský soud konstatoval, že žalovaná při rozhodování o správním vyhoštění žalobce správně přihlédla ke všem skutečnostem vyžadovaným dle § 174a zákona o pobytu cizinců. Dále pak uvedl, že žalovaná zjistila skutkový stav, o kterém nelze mít důvodné pochybnosti a konečně uzavřel, že správním vyhoštěním žalobce nedojde k porušení ani čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, ani čl. 10 Listiny základních práv a svobod.

II.

Stručné shrnutí argumentů obsažených v kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti v záhlaví uvedenému rozsudku městského soudu včasnou kasační stížnost, a to z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Domnívá se, že se ani žalovaná, ani městský soud dostatečně nezabývaly přiměřeností zásahu správního vyhoštění dle zákona o pobytu cizinců. Městskému soudu vytýká, že nesprávně posoudil tuto právní otázku, neboť v jeho případě převážila ochrana veřejného zájmu na vyhoštění nad ochranou před zásahem do soukromého a rodinného života. Dále se domnívá, že žalovaná při zjišťování skutkového stavu postupovala příliš formalisticky, což specifikuje na příkladech. Městský soud prý také porušil jeho právo na spravedlivý proces, neboť při ústním jednání, na kterém z důvodu pochybení soudu nebyla přítomna zástupkyně žalobce, jeho žalobu zamítl.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti žalobce nevyjádřila.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; shledal přitom, že napadený rozsudek trpěl vadami, k nimž je Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost je důvodná.

[7] Zdejší soud se předně zabýval stížnostní námitkou, že městský soud porušil právo stěžovatele na spravedlivý proces. Stěžovatel totiž tvrdí, že pro pochybení městského soudu nebyla při ústním jednání, během něhož městský soud jeho žalobu zamítl, přítomna jeho

pokračování

právní zástupkyně. Stěžovatel se domnívá, že městský soud nedodržel přiměřenou lhůtu pro doručení předvolání zástupkyně, což zatížilo řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci.

[8] Nejvyšší správní soud shledal tuto námitku důvodnou, přičemž vyšel z následujících úvah.

[9] Ze spisu městského soudu zdejší soud zjistil, že právní zástupkyně stěžovatele informovala dopisem ze dne 11. 6. 2014 městský soud o vzetí stěžovatele do vazby, požádala o nařízení ústního jednání a zajištění tlumočníka z vietnamského jazyka. Přípisem vypraveným v pondělí 23. 6. 2014 pak městský soud předvolal zástupkyni stěžovatele k ústnímu jednání nařízenému na pátek 27. 6. 2014 v 9:30 hod. Z doručky založené ve spisu městského soudu není zřejmé, kdy toto předvolání k ústnímu jednání bylo doručeno. Městský soud k dotazu NSS telefonicky upřesnil, že předvolání k ústnímu jednání bylo zástupkyni stěžovatele doručeno dne 30. 6. 2014, tj. tentýž den, který jako den doručení předvolání označuje kasační stížnost (viz č.l. 21 spisu NSS).

[10] Dle § 49 odst. 1 s. ř. s. nařídí předseda senátu k projednání věci samé jednání a *předvolá k němu účastníky tak, aby měli čas k přípravě přiměřený povaze věci, alespoň však 10 dnů; kratší čas k přípravě lze stanovit v řízeních, v nichž je soud povinen rozhodnout ve lhůtách počítaných na dny*. Dle § 172 odst. 7 zákona o pobytu cizinců soud rozhodne o žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění do 60 dnů. Ze zákona je tedy patrné, že doba přípravy k ústnímu jednání má být přiměřená povaze věci a ve věcech přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění může být kratší než 10 dnů. Přiměřenost lhůty je v těchto případech nutno posuzovat vždy přísně individuálně, ve vztahu ke komplikovanosti věci, ať již právní či skutkové, dosažitelnosti klienta advokátem atd.

[11] V nyní projednávané věci však zástupkyně stěžovatele, který nemluví česky a je umístěn ve vazební věznici, neměla k přípravě na jednání čas žádný; předvolání jí totiž nebylo do data nařízeného ústního jednání vůbec doručeno. V první řadě je tedy třeba zjistit, zda zástupkyně stěžovatele odpovídá za to, že jí předvolání k nařízenému ústnímu jednání nebylo doručeno. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, vychází z profesionality advokátů, kteří by pravidelně měli kontrolovat své datové schránky a přebírat takto došlou poštu. To se projevuje též v tom, že advokátům, na rozdíl od jiných podnikajících fyzických osob, se zřizuje datová schránka automaticky, a to bezodkladně poté, co Ministerstvo vnitra obdrží informaci o jejich zapsání do zákonem stanovené evidence (§ 4 odst. 3 zákona o elektronických úkonech). Zákon současně není ve vztahu k doručení dokumentu advokátům stejně přísný jako ve vztahu ke správním orgánům. Teprve pokud advokát datovou schránku neotevře ani do 10 dnů od dodání datové zprávy, podle § 17 odst. 4 téhož zákona je datová zpráva doručena fikcí.

[12] V nynějším případě však mezi odesláním datové zprávy (tj. v pondělí 23. 6. 2014 v 16.28 hod.) a termínem, kdy bylo jednání nařízeno (tj. dne 27. 6. 2014 v 9.30 hod.), uplynulo pouze něco více než tři dny. Nemohlo proto být chybou zástupkyně stěžovatele, že si v takto krátkém časovém intervalu datovou schránku neotevřela. Zástupkyně stěžovatele by však pravděpodobně neměla dostatečný čas k přípravě na ústní jednání, ani pokud by poštu

vybrala hned následující pracovní den po odeslání předvolání k ústnímu jednání. Dva plné pracovní dny jsou v zásadě příliš krátký čas k přípravě na jednání, pokud byl stěžovatel umístěn ve vazební věznici, pokud věc samotná nebyla právně ani skutkově jednoduchá, a navíc komunikace stěžovatele a advokátky byla ztížena jeho nedostatečnou znalostí českého jazyka. V nynějším případě navíc ze spisu není ani patrné, že by stěžovatelova zástupkyně činila v průběhu řízení jakékoliv procesní obstrukce. Za nedoručení předvolání k nařízenému ústnímu jednání proto není odpovědná zástupkyně stěžovatele.

[13] Nejvyšší správní soud spatřuje v postupu městského soudu vadu řízení nejen v tom, že městský soud doručoval zástupkyni stěžovatele předvolání k ústnímu jednání v podstatě tři dny předem, ale hlavně v tom, že ústní jednání neodročil a žalobu zamítl navzdory informaci o absenci doručení předvolání zástupkyni stěžovatele (viz „Potvrzení o dodání a doručení do datové schránky“ na č.l. 25 soudního spisu, kde údaj o doručení chybí). Městský soud zabránil zástupkyni stěžovatele jakkoliv bránit práva jejího klienta v ústním jednání, o které sama soud požádala. Tím porušil právo stěžovatele na spravedlivý proces a právo na právní pomoc. Naplnění tohoto práva lze spatřovat též v osobní účasti zástupce stěžovatele na ústním jednání. Postupem městského soudu tak bylo stěžovateli upřeno právo na *jakoukoliv* právní pomoc ve fázi řízení, které bylo pro souzenou věc mimořádně důležité. Městský soud za daného skutkového stavu mohl ve věci jednat jen a pouze v případě, že by neúčast zástupkyně na ústním jednání byla evidentní procesní obstrukcí, která slouží k oddálení rozhodnutí ve věci [srov. obecně např. nález ÚS ze dne 25. 9. 1996, sp. zn. III. ÚS 83/96 (N 87/6 SbNU 123; č. 293/1996 Sb.)].

[14] Co do judikatury zdejšího soudu lze odkázat např. na rozsudky ze dne 13. 10. 2004, čj. 3 As 40/2003-66, č. 469/2005 Sb. NSS; a ze dne 29. 5. 2008, čj. 2 Azs 27/2008-130, v nichž Nejvyšší správní soud považoval nedostatečné předvolání zástupce stěžovatele k jednání před soudem za procesně vadný postup, který narušuje stěžovatelovo právo na spravedlivý proces a tím způsobuje i nezákonnost meritorního rozhodnutí soudu. Tento postup byl označen za vadu řízení, která může mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], neboť následkem neúčasti zástupce stěžovatele na jednání, při kterém došlo ke skončení věci, nemohl stěžovatel v plné šíři uplatnit a kvalifikovaně využít zákonem daná práva účastníka řízení, mezi jiným i právo na veřejné projednání věci, na kterém výslovně trval (srov. odlišný názor na neobeslání zástupkyně co do pohovoru před správním orgánem v rozsudku NSS ze dne 11. 12. 2008, čj. 9 Azs 64/2008-67).

[15] Stěžovatel evidentně nemohl svá práva v ústním jednání efektivně hájit sám. Za efektivní účast v ústním jednání samozřejmě nelze pokládat situaci, kdy je cizinec, který nemluví česky a spoléhá na svou právní zástupkyni, předveden na ústní jednání z vazební vaznice. I ze stručného protokolu o ústním jednání je patrné, že stěžovatel, který počítal s tím, že v řízení bude zastupován právním profesionálem, v ústním jednání na výzvu soudu uvedl pouze pár skutkových tvrzení.

[16] Vzhledem k povaze této procesní vady se zdejší soud se podrobněji nezabýval ostatními kasačními námitkami.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[17] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná; proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V novém řízení je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Je proto povinen doručit předvolání k ústnímu jednání takovým způsobem, aby zástupkyně stěžovatele mohla efektivně bránit jeho práva a svobody.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2014

Zdeněk Kühn
předseda senátu